

BŪSIMŪJŲ POLICIJOS PAREIGŪNŲ SVEIKATA

Doc.dr. Antanas Janušauskas

Mykolo Romerio universiteto Kauno policijos fakulteto Policijos veiklos katedra
V. Putvinskio g. 70, LT– 44211, Kaunas –ACP
Tel.: (8~37) 30 36 68
Elektroninis paštas: a.janusauskas@kpf.mruni.lt

S a n t r a u k a

Mūsų tyrimo tikslas - išsiaiškinti, ar studentai pakankamai išmano apie savo sveikatą ir ją rūpinasi. Panaudoję specialią studentų apklausos anketą ištyrėme Mykolo Romerio universiteto Kauno policijos fakulteto studentų požiūrį į sveikatą, analizavome jų nusiskundimus bei sergamumo ypatybes. Tyrime dalyvavo 660 studentų - 340 merginų ir 320 vaikinų įstojučių į fakultetą 2001- 2003 mokslo metais.

Mūsų tyrimo duomenimis kas antra studentė ir kas trečias studentas skundėsi sveikata: merginos skundėsi virškinamojo trakto sistema, vaikinai – kvėpavimo ir jutimo organų sistemomis. Tik kas trečias studentas savo sveikatą įvertino kaip “labai gera”, o du trečdaliai – kaip “gera”. Daugelis jų (86,2%) rimtai žiūri į savo sveikatą ir daugiau ją rūpinasi. Apklausti studentai supranta ir žino pagrindinius sveikatą veikiančius žalingus įpročius ir yra pasiryžę keisti neracionalios mitybos, rūkymo ir alkoholio vartojimo įpročius, didinti fizinį aktyvumą. Sergamumo rodiklių skirtumai tarp lyčių nenustatyti, visame kontingente vyravo virusinė patologija.

***Pagrindinės sąvokos:** studentai, sveikatos vertinimas, nusiskundimai sveikata, sveikatos rizikos faktoriai.*

ĮVADAS

Sveikata yra sudėtinga sąvoka. Ji nėra objektyvi realybė, kurią galima padauginti ar pardavinėti. 1946 metų Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) konstitucijoje priimtas toks sveikatos apibrėžimas: “Sveikata yra visiškos fizinės, dvasinės ir socialinės gerovės būseną ir ne vien ligos ar negalios nebuvimas”. Žmogaus sveikatą lemia daugumas veiksnių, tarp jų - genetinis polinkis, gyvenimo būdas, maistas, socialinė ir ekonominė būklė, tinkama sveikatos priežiūra. Gyvenimo būdas gali keistis, bet jaunystėje įgyti įpročiai yra patvariausi ir išlieka

ilgainiui. Todėl labai svarbu formuoti sveikatą saugančią elgseną bei tinkamą požiūrį į sveiką gyvenimą. Gyventojų sveikatingumas – tai kriterijus, pagal kurį vertinamas visuomenės mokslinis, techninis, ekonominis ir socialinis lygis [1,2].

Visuomenės sveikatai vertinti PSO taiko konkrečius statistikos rodiklius. Jų pakanka nustatyti gyventojų poreikiams įprastai medicinos pagalbai, planuoti ją, organizuoti ir įvertinti jos efektyvumą sveikatos išsaugojimui. PSO ekspertai nurodo, kad išsamiau įvertinti visuomenės sveikatai reikia papildomų rodiklių, atspindinčių subjektyvius reiškinys: žmonių nuomonę, požiūrį, elgseną. Vienas tokių rodiklių - subjektyvus savo sveikatos įvertinimas. Jis rodo ne tik žmogaus fizinę būseną, bet ir jo bendrą savijautą, emocinę įtampą, nuovargį bei kitas psichologinio streso apraiškas. Subjektyvus savo sveikatos įvertinimas taip pat priklauso nuo žmonių tarpusavio santykių, jų materialinės gerovės ir kitų aplinkybių, kurios apibūdinamos kaip „gyvenimo kokybė“.

Norint vykdyti kryptingą sveikatos žinių propagandą ir vertinti jos efektyvumą, būtina žinoti pagrindinius jaunuolių sveikatos informacijos šaltinius, pažinti studentų gyvenimo vertybių sampratą ir pasirengimą keisti įpročius bei elgseną, dalyvauti sveikatos mokymo ir stiprinimo renginiuose, analizuoti žalingų įpročių ir kitų sveikatą žalojančių veiksnių paplitimą tarp būsimųjų policijos pareigūnų. Tyrimo metu gauta objektyvi informacija padės kryptingai sveikatos propagandai ir efektyviam jaunimo sveikatos mokymui [3,4].

Tyrimo tikslas. Išsiaiškinti, ar Kauno policijos fakulteto studentai pakankamai išmano apie savo sveikatą ir ja rūpinasi.

Tyrimo objektas. Tyrime dalyvavo 660 studentų - 340 merginų ir 320 vaikinų įstojusių į Kauno policijos fakultetą 2001- 2003 mokslo metais.

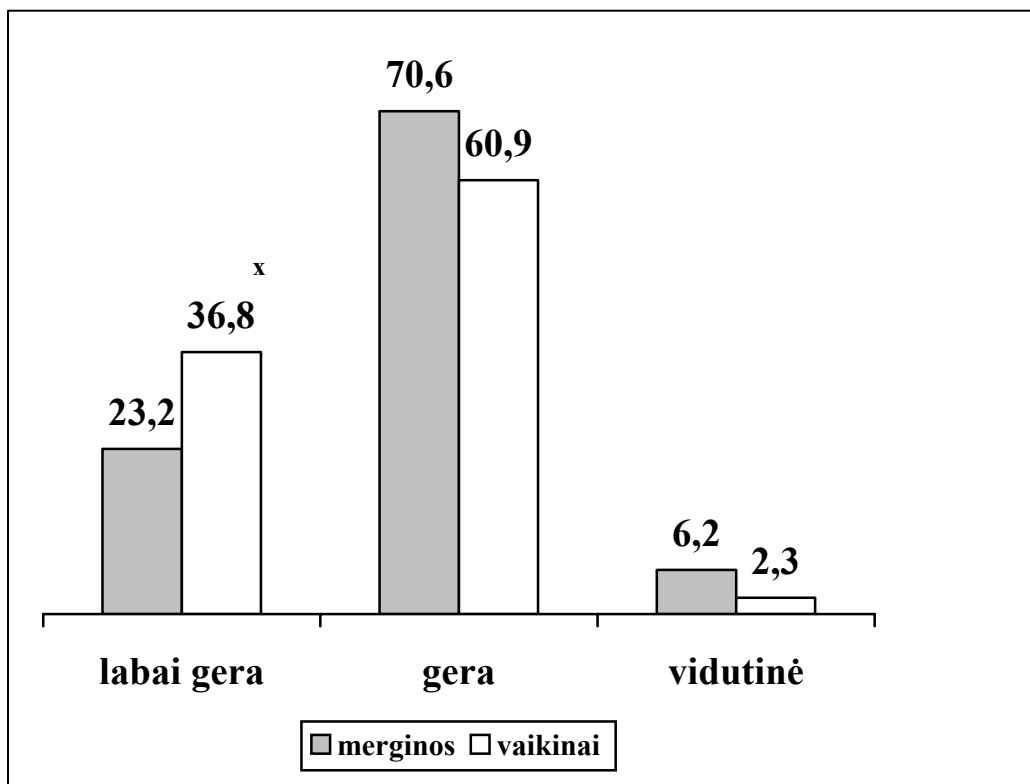
Tyrimo metodika. Apklausei naudojome standartizuotą apklausos anketą, parengtą kartu su Kardiologijos instituto mokslininkais, kurios pagalba nagrinėjome studentų požiūrį į savo sveikatą, analizavome pagrindinių sveikatai žalingų veiksnių – rizikos faktorių (RF) paplitimą tarp studentų bei pasirengimą keisti sveikatai neigiamus faktorius.

Kiekvienai studentų grupei prieš tyrimą buvo paaiškintas jo tikslas, anketos pildymo metodika, pabrėžta atsakomybė už asmeninių atsakymų slaptumą. Kadangi reikėjo analizuoti apklausos ir išsamaus tyrimo duomenis, apklausa buvo ne anoniminė, tačiau duomenys užslaptinti. Savo tyrime naudojomes būsimųjų studentų pirminio medicininio tyrimo duomenimis, gautais iš Centrinės medicininės ekspertizės komisijos (CMEK) prie Vidaus reikalų ministerijos. Šios komisijos išvada apie būsimųjų studentų sveikatą yra privaloma stojant į Mykolo Romerio universiteto Kauno policijos fakultetą.

Apklauso medžiaga buvo analizuojama statistiniais metodais pagal Kauno policijos fakulteto informatikos specialistų parengtas duomenų bazių kaupimo ir apdorojimo programas ir atliktas bazių vadybos sistema Microsoft Access 7.0 for Windows. Stjudento t kriterijus taikytas hipotezei apie vidutinių reikšmių lygybę tikrinti. Statistiškai patikimomis buvo vertinamos $p < 0.05$ reikšmės.

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

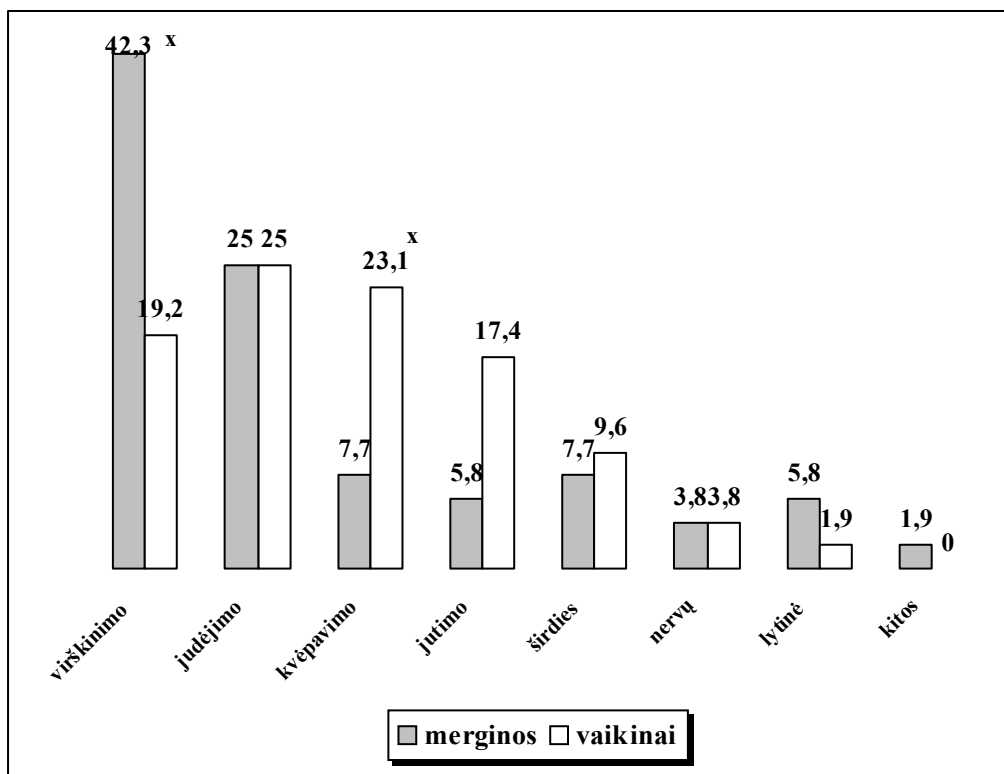
Studentų sveikatos tyrimą pradėjome subjektyviu aspektu, t.y., analizavome kaip pats studentas vertina savo sveikatą. Į klausimą „Kaip vertinate savo sveikatą?“, buvo pasiūlyti penki atsakymai: 1) labai gera; 2) gera; 3) vidutinė; 4) bloga; 5) labai bloga. Gauti apklausos duomenys rodo, kad tik kas trečias studentas savo sveikatą įvertino kaip „labai gera“, o du trečdaliai vertina tik kaip „gera“, keli savo sveikatą įvertino kaip „vidutinė“, ir nė vienas studentas savo sveikatos neįvertino kaip „bloga“ ar „labai bloga“. Statistikos atžvilgiu reikšmingai skyrėsi merginų ir vaikinų savo sveikatos būklės vertinimas pasirenkant atsakymą kaip „labai gera“. Merginos linkusios savo sveikatą vertinti blogiau nei vaikinai. Gauti rezultatai pateikiami 1 paveiksle.

1 pav. Studentų sveikatos vertinimas (proc.)

$x - p < 0.05$, lyginant pasiskirstymo procentą tarp merginų ir vaikinų.

Apklausiant studentus buvo domimasi ar jie skundžiasi sveikata. Atsakymai, kuriomis organizmo sistemomis skundžiamasi dažniausiai, pateikti 2 paveiksle.

2 pav. Studentų nusiskundimų pasiskirstymas pagal organizmo sistemas (proc.)

x - $p < 0.05$, lyginant pasiskirstymo procentą tarp merginų ir vaikinų

Kaip matyti iš suvestinės, labiausiai studentai skundžiasi virškinimo organų sistema, judėjimo (kaulų-raumenų) ir kvėpavimo organų sistemomis. Šių sistemų nusiskundimai sudaro 71.2% ($p < 0.001$) visų nusiskundimų.

Buvo panagrinėta pretendentų į studentus sveikata, nustatyta CMEK Vilniuje dar iki įstoјimo į mūsų fakultetą. Šios komisijos duomenimis tik 36.7% pretendentų (dabar jau įstojusių) buvo pripažinti visiškai sveiki (atitinkamai 51.0% merginų ir 28.6% vaikinų, $p < 0.001$), o likusiems buvo nustatyta viena ar kita patologija, netrukdanti studijuoti Kauno policijos fakultete. Pasigilinome kokia patologija CMEK buvo nustatyta tarp pretendentų į studentus. Paaіškėjo, jog tarp būsimųjų studentų vyravo: ausų – nosies – gerklės patologija (įvairūs gerklės ir trachėjos uždegimai, nosies pertvaros iškrypimai); stuburo patologija (įvairūs stuburo iškrypimai) ir akių patologija (įvairaus laipsnio trumparegystės).

Pasidomėjome, ar dėmesingi patys studentai savo sveikatai, todėl pateikėme klausimą „Ar Jūs pakankamai rūpinatės savo sveikata?“. Didžioji dalis studentų atsakė „taip“ (44.0%) ir „norėtų rūpintis daugiau“ (42.2%). Tik 4 % atsakė, kad „dar per anksti jiems rūpintis sveikata“ ir 9.8%, kad „nežino“. Tarp lyčių patikimo skirtumo nenustatyta. Vadinasi, didžioji dauguma studentų rimtai ir atsakingai rūpinasi į savo sveikata, arba bent stengiasi sudaryti tokį vaizdą.

Kas labiausiai, studentų nuomone, kenkia sveikatai? Siekiant maksimalaus objektyvumo, jiems nebuvo išvardintas nė vienas žinomas sveikatai žalingas veiksnys (RF), o anketoje palikta daug vietos, kad jie įrašytų savo nuomonę. Vidutiniškai studentai nurodė po 2.8 RF (atitinkamai 2.9 RF merginos ir 2.6 RF vaikinai, $p>0.05$), kurie, jų nuomone, turi sveikatai neigiamą įtaką. Tik maža dalis (2.9%) nežinojo ir nenurodė nė vieno sveikatai žalingo RF. Kita nedidelė dalis (2.5%) priešingai - nurodė 5 ir daugiau RF. 1 lentelėje pateikta studentų nurodytų RF suvestinė (absoliučiais skaičiais, kadangi atsakymuose nebuvo ribotas RF skaičius).

1 lentelė. Nurodytų sveikatos RF pasiskirstymas

Nurodė šiuos sveikatos RF	Merginos (abs. skaičiais)	Vaikinai (abs. skaičiais)	Bendrai (abs. skaičiais)
Rūkymas	179	342	521
Alkoholio vartojimas	147	287	434
Narkotikų vartojimas	120	205	325
Neracionali, netinkama mityba	67	69	136
Stresai ir nervinė įtampa	30	32	62
Miego trūkumas	37	23	60
Mažas fizinis aktyvumas	11	25	36
Aplinkos užterštumas	13	26	39
Kitos priežastys	11	15	26
Nežino jokių RF	7	17	24

Į klausimą „Kokius, Jūsų nuomone, sveikatai žalingus įpročius galėtumėte priskirti sau?“, daugiau kaip trečdalis studentų (38.2%) nurodė, kad jie neturi nė vieno RF. Peršasi išvada, kad mūsų studentai yra „idealūs“, arba nepakankamai savikritiškai atsakė į šį klausimą. 2 lentelėje pateikta studentų, priskyusių sau RF, suvestinė (absoliučiais skaičiais).

2 lentelė. RF pasiskirstymas tarp studentų

Sau priskyrė šiuos RF	Merginos (abs.skaičiais)	Vaikinai (abs.skaičiais)	Bendrai (abs.skaičiais)
Rūkymas	55	158	213
Neracionali (netinkama) mityba	64	62	126
Alkoholio vartojimas	15	39	54
Miego trūkumas	23	9	32
Mažas fizinis aktyvumas	14	5	19
Padidėjusi nervinė įtampa ir stresai	3	5	8
Kiti (pavieniai) RF	14	37	51
Nurodė, kad neturi jokių RF	99	143	242

Buvo panagrinėtas studentų pasiryžimas keisti sveikatai žalingus įpročius. Džiugu, kad didžioji dalis studentų (77.6%, $p < 0.001$) nurodė, kad tai yra „realu“. Tik maža dalis (4.8%) atsakė, kad tai „nerealu“ ir 17.6% apklaustųjų nurodė, kad apie tai „dar nepagalvojo“. Pasirenkant analogišką apsisprendimo variantą nenustatyti patikimi pasiskirstymo skirtumai tarp merginų ir vaikinų.

Studentų vertybių skalės analizė parodė, kad jie labai vertina sveikatą. Pateikus vertybių sąrašą (mėgstamas darbas, malonus gyvenimas, materialinė gerovė, kitų žmonių pripažinimas ir pagarba, kūryba, santarvė šeimoje, gera sveikata) ir paprašius jas sunumeruoti pagal pirmumą, 57.6% merginų ir 51.2% vaikinų ($p > 0.05$) sveikatai skyrė pirmą vietą. 22.2% merginų ir 14.2% vaikinų sveikatai skyrė antrą vietą minėtoje vertybių skalėje ($p > 0.05$).

Analizuojant studentų sergamumą (patikrinome visas iš gydymo įstaigų pristatytas atleidimų dėl ligų pažymas), nustatėme, kad tokias pažymas pateikė net 83.5% visų studentų (85.0% merginų ir 82.6% vaikinų, $p > 0.05$). Šiems studentams dažniausiai buvo nustatyti įvairūs virusiniai gerklės ir kvėpavimo takų susirgimai.

Ateities kartos sveikata, visų pirma priklauso nuo to, kokia mūsų vaikų ir paauglių sveikata. Jaunimas – tai ta visuomenės dalis, kurią dar galima paveikti, keičiant gyvenimą ir efektyviai reguliuojant kai kurių sveikatos RF paplitimą. Remiantis išsamiais paauglių sveikatos tyrimais nustatyta, jog šie menkai išmano apie savo sveikatą, sveiką gyvenimą, o pagrindinių sveikatos RF dažnumas paauglių tarpe - gana didelis [3, 5, 6, 7]. Jaunų asmenų tyrimų rezultatai rodo, kad paauglystėje susiformavę veiksniai atspindintys nesveiką gyvenimą padidina riziką

tiesiogiai, tiek ir numirti nuo labiausiai paplitusių lėtinių ligų [8, 9, 10]. Gyvenimo būdas gali keistis, bet vaikystėje ir jaunystėje suformuotas požiūris į savo sveikatą bei įgyti įpročiai yra patvariausi ir išlieka ilgai.

Šiame darbe pateikti rezultatai, gauti išanalizavus Mykolo Romerio universiteto Kauno policijos fakulteto studentų anketinės apklausos duomenis. Apklausa rodo, kad vaikinai statistiškai dažniau savo sveikatą vertino kaip „labai gera“, lyginant su merginomis. Savo sveikatą kaip „gera“ ir „vidutinė“ tiek apklaustos merginos, tiek vaikinai vertino panašiai, t.y. nebuvo nustatytas statistiškai patikimas ryšys tarp lyčių ir savo sveikatos vertinimo. Atsakymai rodo, kad daugumas mūsų studentų savo sveikatą vertina gana kritiškai, ypatingai merginos. Nustatyti subjektyvaus savo sveikatos vertinimo rezultatai neprieštaruoja kitų tyrėjų pagal panašią metodiką gautiems duomenims [3, 11].

Studentai skundėsi kvėpavimo sistemos negalavimais (tarp vaikinių 3 kartus dažniau lyginant su merginomis, atitinkamai 23.1% ir 7.7%, $p < 0.05$), virškinimo sistema (tarp merginų dvigubai daugiau lyginant su vaikiniais, atitinkamai 42.3% ir 19.2% , $p < 0.05$). Manome, kad to priežastis – rūkymas, dažniau tarp vaikinių, bei įvairių dietų laikymasis – tarp merginų. Nusiskundimų dažnumas dėl kitų organizmo sistemų tarp mūsų tirtų studentų statistiškai nesiskyrė.

Duomenys rodo, kad merginos į mūsų fakultetą įstojo žymiai sveikesnės negu vaikinai, kadangi tik kas antrai merginai ir daugiau negu 2/3 vaikinių buvo nustatyta viena ar kita patologija. Daliai iš tirtųjų, buvo konstatuotos 2 ar net 3 patologijos. Reikia pažymėti, kad statistiškai dominavo ($p < 0.001$) jaunuoliai kuriems, nepriklausomai nuo lyties, buvo nustatyta tik viena kokia nors patologija.

Palyginus CMEK medicininius duomenis su mūsų studentų turimais nusiskundimais, išryškėjo skirtumai. CMEK duomenimis dažniausia patologija (atitinkamai turėtų vyrauti ir nusiskundimai) yra judėjimo organų ir ausų-nosies-gerklės susirgimai, tuo tarpu mūsų studentai dažniau skundžiasi virškinimo organų sistema. Tikėtina, kad skirtumai tarp mūsų duomenų ir CMEK galėjo atsirasti dėl šių priežasčių: 1) būsimieji studentai sugebėjo nuslėpti turimą patologiją; 2) studentų negalavimai susiformavo po CMEK patikrinimo ar net pradėjus mokytis Kauno policijos fakultete, kadangi šioje komisijoje būsimieji studentai tiriami kaip taisyklė pavasarį, o mokslas prasideda - rudenį.

Sveikatą veikiančių veiksnių, medicininėje ir mokslo populiarinimo literatūroje dažniau vadinamų sveikatos rizikos faktoriais (RF), yra labai daug [2, 3, 5, 12]. Apklauskos duomenys rodo, kad mūsų studentai žino pagrindinius sveikatos RF ir dažniausiai buvo minimi – rūkymas,

alkoholio ir narkotikų vartojimas, neracionali, netinkama mityba, stresai, nervinė įtampa ir miego trūkumas. Reikia pažymėti, kad tik keli studentai nurodė, jog nežino nė vieno sveikatos RF. Jų fantazijai, kaip ir dera jauniems žmonėms, nėra ribų. Keli studentai nurodė tokius, jų nuomone, sveikatai žalingus veiksnius, kaip „peršalimas budėjimo metu“, „nesaugus seksas“, „anabolinių hormonų naudojimas“, „įvairių dietų laikymasis“ ir pan.

Deja, apie pusė apklaustų merginų ir trečdalis vaikinių nurodė, jog jie neturi jokių sveikatai žalingų RF. Manome, kad taip atsakė, nes neišsigilino į pateiktą klausimą. Dažniausiai buvo minimas rūkymas, neracionali mityba ir alkoholio vartojimas. Statistiniai skirtumai tarp lyčių nenustatyti. Panašius duomenis pateikia ir kiti tyrėjai [6, 7, 8, 12]. Originalų kai kurių studentų supratimą apie sau priskiriamus sveikatos RF iliustruoja ir šie apibūdinimai: „vaikšto per mažai apsirengęs“, „nedažnai prausiasi“, „skaito atsigulęs“, „žiemą valgo sniegą“, „per daug geras kitiems“, „mėgsta pereiti gatvę degant raudonai šviesai“ ir eilė kitų.

Be įprastų keistinių sveikatai žalingų veiksmų, apart mesti rūkyti, pradėti racionaliai maitintis, mažinti alkoholio vartojimą, vienas kitas studentas nurodė ir tokius keistinus veiksnius, kaip: „gyvenamos vietos pakeitimą“, „dažniau praustūsi“, „vaikščiotų šilčiau apsirengęs“ ir kitus.

Pateikti studentų sergamumo duomenys atitinka jų pareikštų nusiskundimų specifiką, aišku, išskyrus traumas, kurios yra neprognozuojamos. Manome, kad tikslinga atlikti įstojusiuju studentų sveikatos ir pareikštų nusiskundimų sveikata analizę pirmomis mokslo metų dienomis, tai padėtų prognozuoti galimą studentų sergamumą.

Studentų sveikata priklauso nuo komplekso biologinių, socialinių ir higieninių veiksmų, todėl labai svarbu sukurti sveiką aplinką, suteikti pakankamai žinių apie sveikatą, laiku formuoti tinkamą nuostatą sveikai gyvensenai [2, 3, 4, 10]. Neabejotina, kad studentų sveikatai svarbi fakulteto oficialioji sveikatos ugdymo politika ir pastangos. Sveikatos ugdymo tikslai turi integruotis į bendrus fakulteto tikslus. Auklėjant, kryptingai ugdant asmenybę, reikia skatinti ir sąmoningai stiprinti sveikatą.

IŠVADOS

1. Dauguma studentų (96.8%) savo sveikatą vertina kaip „gera“ ir „labai gera“, tačiau pagal CMEK pateiktas studentų medicininio patikrinimo išvadas tik 36.7% studentų pripažinti visiškai sveiki (atitinkamai 51.0% merginų ir 28.6% vaikinių, $p < 0.001$).

2. Kas antra studentė (52.5%, $p < 0.001$) ir kas trečias studentas (29.4%, $p < 0.001$) pareiškė turį vienokių ar kitokių nusiskundimų sveikata. Merginos labiau skundėsi virškinimo organų sistema, vaikinai – kvėpavimo ir jutimo organų sistemomis. Nustatyti studentų sergamumo ypatumai atitinka jų pareikštų nusiskundimų atskiromis organizmo sistemomis struktūrą.

3. Daugelis studentų (86.2%, $p < 0.001$) rimtai žiūri į savo sveikatą ir stengiasi ją labiau rūpintis. Mūsų apklausti studentai žino pagrindinius sveikatą veikiančius žalingus veiksnius (RF); savo atsakymuose akcentavo rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo bei neracionalios, netinkamos mitybos žalą organizmui.

LITERATŪRA

1. Sveikata 21. Pagrindiniai PSO visuomenės sveikatos priežiūros principai Europos regione. // LR SAM. 2000.
2. Currie C., Hurrelmann K., Setterbotulte W., et al. Health and behaviour among young people: a WHO cross-national study. // Copenhagen: World Health Organization, 2000.
3. Petrauskas D. Kauno universitetų studentų subjektyvios sveikatos, savijautos ir gyvenimos sąsajų vertinimas. // Dis. med.m. dr. laipsniui įgyti. KMU, Kaunas, 2004, 151 p.
4. Furmonavičius T. Gyvenimo kokybės tyrimai medicinoje. // Biomedicina. 2001; 2(1):128–132.
5. Dičkutė J., Milašauskienė Ž., Klumbienė J. Kauno medicinos universiteto studentų gyvenimos ypatumai ir rizikos veiksnių tarp jų paplitimas 1995-1997 metais. // Medicina. 2000; 9(36), p. 957–963.
6. Sakalauskiene G.V. Lėtinių ligų rizikos veiksnių raida nuo vaikystės (Kauno m. gyventojų kohortinis tyrimas). // Dis. med.m. dr. laipsniui įgyti. KMU, Kaunas, 2006, 121 p.
7. Wilk van der EA, Jansen J. Lifestyle-related risks: are trends in Europe converging? // Public Health 2005; 119: 55-66.
8. Kvaavik E., Andersen L.F., Klepp K.J. The stability of soft drinks intake from adolescence to adult age and the association between long-term consumption of soft drinks and lifestyle factors and body weight. // Public Health Nutrition. 2005, 8(2), p.149–157.
9. Edwards R. The problem of tobacco smoking. // British Medical Journal. 2004; 328: 217-219.
10. Stock C., Kukuc N., Misevičienė I., et al. Differences in health complaints among university students from three European countries. // Preventive Medicine. 2003; 37: 535-543.

11. Varatinskienė R. Kauno aukštųjų mokyklų studentų gyvenimo ypatybės ir sveikata. // Dis. Med. m. dr. laipsniui įgyti, KMA, 1993, 140 p.
12. Paavola M., Vartiainen E., Haukkala A. Smoking, alcohol use, and physical activity: a longitudinal study ranging from adolescence into adulthood. // Journal of Adolescent Health. 2004; 930: 238-244.

HEALTH OF FUTURE POLICE OFFICERS

Assoc. Prof. Dr. Antanas Janušauskas

Mykolas Romeris University Kaunas Faculty of Police

S u m m a r y

The aim of the investigation carried out by us is to ascertain if the students sufficiently know about their health and care about it. Having employed a special students inquest questionnaire we investigated Mykolas Romeris University Kaunas Police Faculty students attitude to health, analyzed their complaints and peculiarities of sickness rate. In the investigation 660 students - 340 girls and 320 boys, who entered the Kaunas Police Faculty in 2001 - 2003, participated.

In accordance with the data of our investigation every second studying girl and every third studying boy have complaints about their among the girls complaints about the digestion system were predominating and among the boys these were complaints about the respiration and sensation systems. Only every third student evaluated his health as "excellent" and two thirds as "good". Big students majority (86,2%) treat their health seriously and are trying to care more about it. The interrogated students have an understanding about the principal harmful factors influencing health and are ready to change the irrational feeding, smoking and alcohol use habits, to increase the physical activeness. The differences of sickness rate indices between the sexes were not established, in all the batch virus pathology was prevailing.

Keywords: *students, health evaluation, complaints about health, health risk factors.*